

Universitätsbibliothek Wuppertal

Stoicorum veterum fragmenta

Zeno et Zenonis discipuli

Arnim, Hans von

Lipsiae, 1905

3. Dionysius Heracleota

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2758](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2758)

καὶ τῷ καλῷ τῷ τῆς φύσεως ἐξηρημένῳ· — — κατὰ δὲ Ἡρίλλον ἐπιστήμη.

421 Lactantius instit. div. III 7. *Herilli summum bonum est scientia, Zenonis cum natura congruenter vivere, quorundam Stoicorum virtutem sequi.*

3. Dionysius Heracleota qui vocatur ὁ Μεταθέμενος.

422 Diogenes Laërt. VII 166. Διονύσιος δὲ ὁ Μεταθέμενος τέλος εἶπε τὴν ἡδονὴν διὰ περίστασιν ὀφθαλμίας· ἀλγίστας γὰρ ἐπὶ πόνως ὤκνησεν εἰπεῖν τὸν πόνον ἀδιάφορον. ἦν δὲ παῖς μὲν Θεοφάντου, πόλεως δὲ Ἡρακλείας. ἤκουσε δέ, καθά φησι Διοκλῆς, πρῶτον μὲν Ἡρακλείδου τοῦ πολίτου, ἔπειτα Ἀλεξίνου καὶ Μενεδήμου, τελευταῖον δὲ Ζήνωνος. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φιλογράμματος ὢν παντοδαποῖς ἐπεχείρει ποιήμασιν, ἔπειτα δὲ καὶ Ἄρατον ἀπεδέχετο, ζηλῶν αὐτόν. ἀποστὰς δὲ τοῦ Ζήνωνος πρὸς τοὺς Κυρηναίους ἀπετράπη καὶ εἰς τε τὰ χαμαιτυπεῖα εἰσῆει καὶ τᾶλλα ἀπαρακαλύπτως ἡδυνάθει. βίους δὲ πρὸς τὰ ὀγδοήκοντα ἀσιτία κατέστρεψε. Βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε·

περὶ ἀπαθείας β' (n. 434).

περὶ ἀσκήσεως β'.

περὶ ἡδονῆς δ'.

περὶ πλούτου καὶ χάριτος καὶ τιμωρίας.

περὶ ἀνθρώπων χρήσεως.

περὶ εὐτυχίας.

περὶ ἀρχαίων βασιλέων.

περὶ τῶν ἐπαινουμένων.

περὶ βαρβαρικῶν ἔθων.

423 Diogenes Laërt. VII 23 (de Zenone). Διονυσίου δὲ τοῦ Μεταθέμενου εἰπόντος αὐτῷ, διὰ τί αὐτὸν μόνον οὐ κατορθοῖ, ἔφη „οὐ γὰρ σοι πιστεύω.“

424 Vita Arati: ἦν δὲ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ ἐσχόλασε Διονυσίῳ τῷ Ἡρακλεώτῃ etc.

425 Diogenes Laërt. V 92. ἔτι καὶ Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος (ἢ Σπίνθαρος, ὡς ἐνιοί) γράψας τὸν Παρθενοπαῖον ἐπέγραψε Σοφοκλέους. ὁ δὲ (scil. Heraclides Ponticus) πιστεύσας εἰς τι τῶν ἰδίων

22 Duo libri videntur περὶ πλούτου et περὶ χάριτος καὶ τιμωρίας. 32 Cf. n. 422, 14 καὶ Ἄρατον ἀπεδέχετο ζηλῶν αὐτόν.

συγγραμμάτων ἐχρῆτο μαρτυρίοις ὡς Σοφοκλέους. αἰσθόμενος δ' ὁ Διονύσιος ἐμήνυσεν αὐτῷ τὸ γεγονός· τοῦ δ' ἀρνούμενου καὶ ἀπιστοῦντος ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν παραστιγίδα· καὶ εἶχε Πάγκαλον. οὗτος δ' ἦν ἐρώμενος Διονυσίου. ὥς δ' ἔτι ἀπιστῶν ἔλεγε κατὰ τὴν
 5 τύχην ἐνδέχεσθαι οὕτως ἔχειν, πάλιν ἀντεπέστειλεν ὁ Διονύσιος ὅτι
 „καὶ ταῦτα εὐρήσεις“

A. Γέρων πλήθος οὐχ ἀλίσκεται πάγῃ.

B. Ἀλίσκεται μὲν· μετὰ χρόνον δ' ἀλίσκεται.“

Καὶ πρὸς τούτοις „Ἡρακλείδης γράμματα οὐκ ἐπίσταται.“ ὁ δ' ἡσχύνθη.

10 426 Ind. Stoic. Herc. col. XXIX. (Δ)ιο(ν)ύς(ιος) | τοίνυν ὁ Μεταθέμενος . . .

col. XXX. εἰς μέσον μεγάλη τῇ | φωνῇ, καὶ μάλισθ' ὅτε | σιωπῶντας ἴδοι τοὺς | ἄλλους καὶ διοκνοῦν|τας. Τὸν αὐτὸν δὲ τρό|πον μὴ πανομένων | καὶ ταραχμένων etc.

15 *Videtur depingi Dionysius acerrimis doloribus cruciatus et fortasse ab amicis, ut se interficiant, magna voce postulans vel alias voces cum philosophia Zenonis pugnantes edens. Cf. etiam Persaei dictum de Dionysio n. 446.*

427 Ind. Stoic. Herc. col. XXXII. (τὸν) πόνον φευκτό(ν | εἶν)αι, 20 τὴν δ' ἡδονή(ν | σκο)πὸν καὶ τέλος. Ἐγέ|(ν)ετο δ' οὖν καὶ πολυ|(γ)ράφος, προαγαγὼν | σχεδὸν εἰς τὰς ὀκτῶ | (μυ)ριά(δα)ς. Ἐδόκει τε | (πολ)λοῖς οὐτ' ἄστοχος | (οὐτ' ἀδύ)ατος εἶναι | (κατὰ τ)ὴν λ(έξ)ιν καὶ | τοῖς συνι . . . etc.

428 Athenaeus X 437e. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ 25 τοῦ Διονυσίου βίου τοῦ Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος Μεταθεμένου φησὶ (p. 126 Wil.) τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα ἐν τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ἢ παρειλήφενσαν ἐταῖρα ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας (φ 152) οὐ δύναμαι τανύσαι, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.

30 429 Ind. Stoic. Herc. col. XXXIII. (τοὺς) φίλο(ν)ς ἀσπ(α)σάμε|νος κα(λ) κα(θ)εῖς ἑαυτὸν | εἰς τὴν μάχ(τ)ραν ἔτε|λεύτησεν.

Mors narratur Dionysii Metathemeni.

430 Athenaeus VII 281d. περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου 35 τί δεῖ καὶ λέγειν; ὅς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα ἀνθινὰ μετημφιάσατο καὶ Μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε, καίτοι γηραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς Στοᾶς λόγων καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη· (fr. 59 W.)

ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι·

ὦρη ἐρᾶν, ὦρη δὲ γαμεῖν, ὦρη δὲ πεπαῦσθαι.

9 οὐδ' ἡσχύνθη vulgo. 20 Intelligitur sine dubio Dionysius Heracleota.
 39 πένεσθαι AC.

Lucianus Bis accus. 20. 21: μέχρι μὲν τῆς νόσου ἤλπιζεν ὠφελῆσαι τι αὐτὸν τοὺς περὶ τῆς καρτερίας λόγους, ἐπεὶ δὲ ἤλγησε καὶ ἐνόσησε καὶ ὁ πόνος ἀληθέστερον αὐτοῦ καθίκετο, ἰδὼν τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἀντιφιλοσοφοῦν τῇ Στοᾷ καὶ τάναντία δογματίζον, αὐτῷ μᾶλλον ἢ τούτοις ἐπίστευσε etc.

431 Cicero de finibus V 94. Nobis Heracleotes ille Dionysius flagitiose descivisse videtur a Stoicis propter oculorum dolorem. Quasi vero hoc didicisset a Zenone, non dolere, cum doleret! Illud audierat nec tamen didicerat, malum illud non esse, quia turpe non esset, et esse ferendum viro.

432 Cicero Tuscul. disput. II 60. — homo sane levis, Heracleotes Dionysius, cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore deductus est. Nam cum ex renibus laboraret, ipso in eiulatu clamitabat falsa esse illa, quae antea de dolore ipse sensisset. Quem cum Cleanthes condiscipulus rogaret, quanam ratio eum de sententia deduxisset, respondit: „Quia si, cum tantum operae philosophiae dedissem, dolorem tamen ferre non possem, satis esset argumenti malum esse dolorem. Plurimos autem annos in philosophia consumpsi nec ferre possum; malum est igitur dolor.“

433 Cicero Acad. Pr. II 71. Dionysius ille Heracleotes utrum comprehendisset — quod multos annos tenuisset Zenonique magistro credidisset, honestum quod esset, id bonum solum esse, an quod postea defensitavisset, honesti inane nomen esse, voluptatem esse summum bonum.

434 Cicero Tuscul. disp. III 18. Itaque non inscite Heracleotes Dionysius ad ea disputat, quae apud Homerum Achilles queritur hoc, ut opinor modo (I 646)

Corque meum penitus turgescit tristibus iris,

Cum decore atque omni me orbatum laude recordor.

19. Num manus adfecta recte est, cum in tumore est, aut num aliud quodpiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet? Sic igitur inflatus et tumens animus in vitio est. Sapientis autem animus semper vacat vitio, numquam turgescit, numquam tumet; at iratus animus eius modi est; numquam igitur sapiens irascitur. Nam si irascitur, etiam concupiscit; proprium est enim irati cupere, a quo laesus videatur, ei quam maxumum dolorem inurere; qui autem id concupierit, eum necesse est, si id consecutus sit, magno opere laetari, ex quo fit, ut alieno malo gaudeat; quod quoniam non cadit in sapi-

30 aliud quodpiam Turnebus, aliquod quippiam libri. 35 Ira: cf. Vol. III n. 397 (p. 96, 37) ὀργή ἐστιν ἐπιθυμία τιμωρίας τοῦ ἡδικοῦμένου δοκοῦντος.

37 Vol. III n. 401 (p. 98, 3) ἐπιχαιρεκακία δὲ ἡδονὴ ἐπὶ τοῖς τῶν πέλας ἀτυχήμασιν.

entem, ne ut irascatur quidem cadit. Sin autem caderet in sapientem aegritudo, caderet etiam iracundia, qua quoniam vacat, aegritudine etiam vacabit. 20. Etenim si sapiens in aegritudinem incidere posset, posset etiam in misericordiam, posset in invidentiam. 21. Nam qui dolet rebus alicuius adversis, idem alicuius etiam secundis dolet, ut Theophrastus interitum deplorans Callisthenis, sodalis sui, rebus Alexandri prosperis angitur, itaque dicit Callisthenem incidisse in hominem summa potentia summaque fortuna, sed ignarum, quem ad modum rebus secundis uti conveniret. Atqui quem ad modum misericordia aegritudo
 10 est ex alterius rebus adversis, sic invidentia aegritudo est ex alterius rebus secundis. In quem igitur cadit misereri, in eundem etiam invidere; non cadit autem invidere in sapientem; ergo ne misereri quidem. Quodsi aegre ferre sapiens soleret, misereri etiam soleret. Abest ergo a sapiente aegritudo.

15 (Hoc fragmentum e libris περὶ ἀπαθείας sumptum videtur)

4. Persaeus Citieus.

435 Diogenes Laërt. VII 36. Μαθηταὶ δὲ Ζήνωνος πολλοὶ μὲν, ἔνδοξοι δὲ Περσαῖος Δημητρίου Κιτιεύς, ὃν οἱ μὲν γινώσκον ἀντοῦ, οἱ δὲ οἰκέτην ἓνα τῶν εἰς βιβλιογραφίαν πεμπομένων ἀντὶ παρα
 20 Ἀντιγόνοῦ, οὗ καὶ τροφεὺς ἦν τοῦ παιδὸς Ἀλκονέως.

διάπειραν δὴ ποτε βουληθεὶς λαβεῖν αὐτοῦ ὁ Ἀντίγονος ἐποίησεν αὐτῷ πλαστῶς ἀγγελθῆναι, ὥς εἴη τὰ χωρία αὐτοῦ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφηρεμένα. καὶ σκυθρωπάσαντος „Ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος ἀδιάφορον.“

25 βιβλία δ' αὐτοῦ φέρεται τάδε·

περὶ βασιλείας·

πολιτεία Λακωνική n. 454. 455.

περὶ γάμον·

περὶ ἀσεβείας·

30 Θυέστης·

περὶ ἐρώτων·

προτρεπτικοί·

10 misericordia: cf. Vol. III n. 414 (p. 100, 43) οἷκτος δὲ λύπη ἐπ' ἄλλοις κακοῖς. n. 416 (p. 101, 21) ἔλεος δὲ λύπη ἐπ' ἄλλοις κακοῖς. 11 invidentia: cf. Vol. III n. 412 (p. 99, 38) n. 413 (p. 100, 3) n. 414 (p. 100, 16) n. 416 (p. 101, 21) φθόνος δὲ λύπη ἐπ' ἄλλοις ἀγαθοῖς. 22 ἀγγελθῆναι BPF.